

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Concilia Galliæ Narbonensis

Baluze, Etienne

Parisiis, 1668

Concilivm Narbonense Habitum anno MXC.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14646

CONCILIUM NARBONENSE

Habitu anno MXC.

GUILIELMUS Catellus Senator Tolosanus
 istius Concilij mentionem facit in pagina 785.
 Memoriarum Historiæ Occitaniæ : qui tamen in eo
 fallitur, quòd habitum illud scribit die xx. mensis
 Aprilis. Nam ex actis constat habitum fuisse XIII.
 Kal. Aprilis, id est, die xx. mensis Martij. Qui er-
 ror imposuit etiam Sammarthanis.

Dalmatius Narbonensis Archiepiscopus, qui
 conventui præsidebat, fuit magnus vir per illas
 tempestates, ausus se opponere proceribus regionis,
 qui pro more tum ubique recepto beneficia eccle-
 siastica & jure hereditario possidebant, & veluti jure
 publico, ac si licitum esset quod publicum est, eme-
 bant palam ac vendebant. Itaque suburbanas quas-
 dam Ecclesias, à simoniacorum manibus ereptas,
 monasterio Massiliensi subjecit; ut ex actis illius tem-
 poris constat, quæ extant in archivo Archiepiscopi
 Narbonensis. Eadem calamitas diù exercuit Eccle-
 siam ipsam Narbonensem, ut colligitur ex epistolis
 Gregorij VII. & ex Querimonia Berengarij Vice-
 comitis Narbonensis adversùs Guifredum Archie-
 piscopum Narbonensem, quæ suprâ edita est. Nam
 per multum ævi Vicecomitum Narbonensium ea
 fuit auctoritas, ut non alios ferme Pontifices ha-
 beret Ecclesia Narbonensis, quàm quos dedissent
 Vicecomites. Itaque cùm post mortem Guifredi ea
 sedes vacaret, Berengarius Vicecomes, ille inquam
 Berengarius qui in Tolosana synodo vehementissimè

declamaverat adversus simoniacos ecclesiasticarum. que regularum contemptores, Dalmatij electionem, quæ rite ac secundum canones celebrata fuerat, turbavit, ut fratrem suum Petrum illo in loco atque in hac celsissima sede dignitatis atque honoris collocaret. At non ea Dalmatio mens. Sed ut fuit illi viro magnus erectusque animus & infixus in reverentia & auctoritate canonum, potentiam procerum opponendam putavit Gregorij VII. Romani Pontificis potentiam, qui tum inter præcipuas laudes suas hoc assumpserat ut veterem disciplinam revocaret, & nundinationem illam rerum ecclesiasticarum aboleret. Ad hunc ergo accedens Dalmatius, primum electionem suam approbari procuravit, literasque reportavit ad proceres Galliarum Narbonensis adversus Petrum pervasorem Ecclesiæ Narbonensis, jam antea depositum in Concilio quod apud Tolosam habuerant Legati Papæ Gregorij. quam depositionis sententiam in Romana synodo confirmavit idem Gregorius anno M L X X X I. Itaque prævaluit electio Dalmatij.

EXEMPTA AB O. IUR. EPISC.] Per illa tempora Episcopi ægrè ferebant exemptiones quas Romani Pontifices concedebant monasteriis, júsque commune sanctum illibatúmque debere esse contendebant. Ea Dalmatio mens, ea cura, ea sollicitudo, ut in his actis videmus. Sic in synodo apud Ansam in pago Lugdunensi habita anno M X X V. pronuntiatum est privilegium quod à Romano Pontifice concessum erat Cluniacensibus, cujus auctoritate monachi illi subtrahebantur jurisdictioni proprii Episcopi, non esse ratum, eò quòd canonicis non solum non concordaret, sed etiam contraireret sententiis, id est, Concilio Chalcedonensi, cujus ea de re canon in Ansa

synodo relectus est. Posteriorum temporum monachis sufficere visæ non sunt exemptiones. Etiam in episcopalem jurisdictionem invaserunt. Eo nunc jure utimur.

DEBITAM SUBIECTIONEM] Istud quoque disciplinæ caput graves tumultus excitavit in variis regionibus. Nota est contentio quæ ob hanc causam fuit inter Ivonem Episcopum Carnotensem & Goffridum Abbatem Vindocinensem. Nolo renovare antiquatas veterum temporum querelas. Illud tantum dicam, graviter ab Innocentio Papa II. increpitum fuisse Abbatem sancti Vandregisili, qui Rothomagensi Archiepiscopo, suo nimirum diæcesano, professionem facere contemnebat, adeoque propter hanc causam divinum sacramentum, id est, benedictionem, nondum susceperat. Hunc ergo, quandiu absque benedictione esset, vacuum vas esse ait Innocentius, & nomen Abbatis cassum gerere & inane. Iubet deinde ut & benedictionem suscipiat, & quod stricti juris ratio postulat, Prælato suo irrefragabiliter obedire ne differat. Tum in epistola scripta ad Henricum Regem Anglorum, cujus studiis Abbas ille attollebatur, ait Abbates & reliquos Clericos nec gratum Domino famulatum impendere nec animarum suarum saluti posse providere, immo acephalos, id est, sine capite, reputandos esse, nisi Episcopis suis & Prælatibus debita fuerint humilitate subjecti. Aureas porro illas Innocentij epistolas, quæ sedis apostolicæ Pontificem valde decent, debemus diligentiam viri optimi & eruditissimi Domni Luca Dacherij, qui illas ex codice MS. Beccensis monasterij edidit in appendice ad Guibertum de Novigento pag. 689. Et nos quoque illas nacti sumus paulò emendatiores in verustissimo codice MS. Vide Sirmon-

dum in Notis ad Goffridum lib. II. epist. VII.

TRANSGRESSUS FUERAT] Hoc rursum incommo- dum in rem publicam attulerunt privilegia monasteriis concessa, ut eorum prae- textu monachi non servarent interdictum quod Episcopus protulerat in regionem. Ortum id malum ex nimia prae- scorum Pontificum teneritudine & indulgentia: qui, ut otia quietemque monachorum foverent, etiam divina in receptaculis suis officia celebrare permiserunt, tamen si pagus in quo monasterium erat constitutum, generali interdicto teneretur. Quod nemo non videt ea solum de causa datum esse monachis, ne qui non peccaverant, poenas sceleribus constitutas dependerent. Hinc factum ut excommunicati & interdicti frequenter eluderent vim atque dignitatem ecclesiasticae potestatis, dum monachi, studio videlicet venditandi privilegij, libertatem in licentiam vertebant; ut colligitur ex epistola DLIV. libri primi regestorum Innocentij III. ex qua sumptum est caput *Cum in partibus. De verbor. signific.* Privilegium autem illud his vulgo verbis conceptum erat: *Si vero generale interdictum terra fuerit, liceat vobis januis clausis, non pulsatis campanis, exclusis excommunicatis & interdictis, suppressa voce divina officia celebrare.* Avo Clementis Papae IV. cum Reginaldus Episcopus Parisiensis interdicto supposuisset civitatem ac dioecesium Parisiensem, monachi quidam refractis pudoris ac reverentiae claustris, non solum divina in suis conventibus officia celebrarunt, sed propria temeritate sine iudicio vel modo cuncta fecerunt per quae ostendere poterant se flocci facere episcopalem auctoritatem. Nam cum privilegia permitterent monachis ut durante interdicto generali divina officia in suis domibus celebrare possent sup-

pressa voce, januis clausis, non pulsatis campanis, exclusis interdictis & excommunicatis, illi è contrà, quò magis pateret contemptus, durante interdicto apertis januis, pulsatis campanis, alta voce divina officia damnabiliter celebrarunt, recipiendo interdictos præfata civitatis ad ecclesiastica sacramenta, ipsorumque corpora defunctorum faciendo in cœmeteriis ipsarum Ecclesiarum sepeliri; ut fidem facit ipse Clemens in epistola ea de re scripta ad Decanum, Thesaurarium, & Officiale Meldensem. Eadem perpetraverunt & Carmelitæ Parisienses: qui postea ad officium redierunt, seu sponte sua, seu fortean auctoritate Episcopi. Video Pontifices Romanos præcavisse ne monachi illa potestate abuterentur, edixissèque ne contra privilegij verba quicquam præsumerent. Et necessarium heic videbatur obsequium, saltem in speciem. Itaque sequenti tempore cauti homines, januis quidem clausis, quandoquidem ita Pontifices jusserant, sed perforatis, aut fenestris in eis factis, seu modis aliis exquisitis, divina officia celebrarunt, his technis palam illudentes Episcoporum auctoritati, nervumque ecclesiasticæ disciplinæ disrumpentes. Non tulit hanc audaciam Clemens Papa V. ut patet ex constitutione ejus edita, non in Concilio Viennensi, ut legitur in Clementinis, sed Avenione XII. Kalend. Aprilis anno MCCXX. multò ante Concilium Viennense; nisi si deinde repetita est in Concilio Viennensi, & in libros Clementinarum hinc translata. Extat autem in libro v. Clementin. tit. x. cap. *Ex frequentibus*. Vide Concilium Avenionense habitum anno MCCCXXXVII. cap. xxv. & Vaurense anni MCCCLXVIII. cap. cxxi.

ABBATIA S. LAVR.] Conquerebatur Dalmatius Archiepiscopus de iniquitate monacho-

rum Crassensium, quod abbatiam sancti Laurentij, quam Reges Francorum dederant Ecclesie Narbonensi, absque consensu ejus occupassent & invasis-
sent. Respexit autem Dalmatius ad tempora Ludovici Balbi Regis, qui abbatiam illam Sigebodo Narbonensi Archiepiscopo successoribusque ejus donavit illo prorsus tempore quo synodum Trecentem agitabat Iohannes Papa hujus nominis octavus, ut patet ex Præcepto Karlomanni Regis, quo patris donationem confirmat. In quo illud interim valde notandum est, Iohannis istius eam fuisse modestiam ac reverentiam in Regem Francorum, ut jus summum, quo Principes utebantur erga monasteria, noluerit convellere; sed cum eam abbatiam maxime cuperet uniri Ecclesie Narbonensi, quæ tum pauper erat, deprecatus est à Ludovico ut illam eidem Ecclesie donaret. ac facile impetravit. Rursum, observandum heic est, non consuevisse supprimi, ut nostrorum temporum verbis utamur, abbatialem dignitatem, cum abbatia quæpiam Ecclesie cathedrali uniebatur, sed Abbates cum monachis solitos relinquere in monasteriis sic unitis, ac tamen administrationem rerum temporalium pertinuisse ad Episcopum Ecclesie cui unitum erat monasterium. Nam ex actis Concilij Portuensis habiti anno DCCCXCVII. constat monasterium sancti Laurentij illo tempore Abbatem habuisse Froiam. Et tamen abbatia illa Narbonensis Ecclesie propria erat jam ab anno DCCCLXXVIII. quo Trecentis synodus habita est. De auctoritate porro Principum erga monasteria vide quæ à nobis dicta sunt ad Lupum Ferrariensem.

ROM. ECCL. PRIVILEGIO] Pontificem Romanum, qui hanc sancti Laurentij abbatiam confirmaverit Ecclesie Narbonensi, nullum invenio

nio præter Stephanum VII. in epistola ad Arnun-
 tum Narbonensem Archiepiscopum data anno
 DCCCXCVI. quæ à Catello edita est. Hunc verò
 primum omnium Pontificum Romanorum puto scri-
 psisse de privilegiis Ecclesiæ Narbonensis. De iis
 enim loquens, ac de bonis eidem Ecclesiæ collatis,
 Imperatores, Reges, & alios Deum timentes nomi-
 nat, nullum ex prædecessoribus suis nominat. Unde
 etiam colligere possumus monasterium sancti Lau-
 rentij unitum Ecclesiæ Narbonensi fuisse sola Lu-
 dovici Regis auctoritate, absque ullo interventu
 auctoritatis Papæ Iohannis, tametsi præsens ad-
 fuit. Ceterum post istius Concilij Narbonensis tem-
 pora, dum Urbanus II. Paschalis II. & Eugenius
 III. enumerant bona & possessiones Ecclesiæ Nar-
 bonensis, altum semper apud illos silentium de mo-
 nasterio sancti Laurentij. Distractum enim erat ab
 Ecclesia Narbonensi, & monasterio Crassensi uni-
 tum. Attamen dissimulare non debeo, Ludovicum
 VII. in privilegio quod anno MCLVII. concessit
 Berengario Narbonensi Archiepiscopo, inter cetera
 Narbonensis Ecclesiæ bona numerare etiam abba-
 tiam sancti Laurentij.

S. POLYCARPI] Hoc monasterium, quod
 sub Dalmatio redactum est in prioratum, rursus
 in abbatiam evedum est. Sed quonam demum
 tempore istud contigerit, nondum mihi compertum
 est. Illud tantum scio, procuratorem sive vicarium
 Abbatis sancti Polycarpi interfuisse Concilio quod
 Guilielmus de Broa Narbonensis Archiepiscopus
 habuit in civitate Biterrensi anno MCCLV.

BERTRANNI BARCHIN.] Adhuc Epis-
 copus Barcinonensis erat suffraganeus Archiepis-
 copi Narbonensis, licet Urbanus II. jecisset anno
 superiore fundamenta reparandæ Ecclesiæ Tarra-

conensis, quæ provinciæ metropolis erat. Ac frustra fuit contradictio Dalmatij Narbonensis Archiepiscopi. Valuit auctoritas Urbani, favore procerum provinciæ Tarraconensis adjuta. Itaque anno M X C I. Tarraco suum habuit Archiepiscopum, id est, Berengarium Aufonensem tum Episcopum, Sed valde puto Barcinonensem Episcopum noluisse redire ad veterem provinciæ metropolim, maluisseque manere subiectum cathedræ Narbonensi. Nam in epistola Urbani II. ad Raynerium Legatum video illum ad Romanum Pontificem accessisse cum Archiepiscopo Narbonensi, & illo quidem tempore quo idem Archiepiscopus querelam suam de subtractione Episcoporum Tarraconensium acrius urgebat.

CONCILIUM MONSPELIENSE

SUB MICHAËLE.

HANC synodum à Magistro Michaële celebratam puto cum in Hispaniam proficere retur, legationem illic obiturus nomine Celestini III. Romani Pontificis. cuius legationis meminit Innocentius III. in libro primo Regestor. epist. XCIX. Occasionem autem mittendi tum in Hispaniam Legati eam fuisse puto, quod (ut narrat Godofridus monachus sancti Pantaleonis ad Coloniã) anno MCXCV. facta fuerit irruptio paganorum valida & bellum ingens contra Christianos in finibus Hispaniæ & Gallaciæ, ita ut Rex Hispaniæ metu periculi conditione cum eis facta, in regnum Regis Franciæ demigraret, pacta pace cum ethnicis usque in Pentecoste sequentis anni. Itaque Michael, cuius